

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoCsp/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122348263
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2026:6122348263.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a členov senátu JUDr. Dušana Kucbela a JUDr. Alexandra Mojša, v spore žalobcu KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom Horná 26, Banská Bystrica, IČO: 36 868 299, proti žalovanému A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E. E., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Lukáš Kovanič, advokát, so sídlom Kmeťova č. 24, Košice - Staré Mesto, IČO: 42 320 704, o zaplatenie 28 652,66 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Csp/42/2022 zo dňa 24. 09. 2024, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. mení tak, že žalobu z a m i e t a.
- II. Rozsudok vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie (výrok II.) mení tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške trov konania.
- III. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41CoCsp/13/2023-213 zo dňa 17. 01. 2024 bol zrušený prvý rozsudok súdu prvej inštancie pod sp. zn. 13Csp/42/2022 zo dňa 12. 01. 2023 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V zrušujúcom uznesení odvolací súd vyslovil záväzný právny názor, podľa ktorého v spore je potrebné ustáliť, či žalovaný bol v čase vzniku škodovej udalosti v omeškaní s platením poistného. K uvedenému doplnil, že platenie poistného je možné dohodnúť formou jednorazového poistného, ktoré bude zaplatené naraz za celú dobu, na ktorú bolo poistenie dohodnuté, alebo formou bežného poistného za určité časové obdobie s dohodnutým trvaním, ktoré sa nazývajú poistné obdobia. Poistné je spravidla splatné v prvý deň poistného obdobia (§ 796 Občianskeho zákonníka). Strany poistného vzťahu si môžu dohodnúť platenie poistného aj v splátkach, pri ktorých je vopred určená výška dlhu, avšak táto je rozdelená na viac čiastkových plnení, ktorých súčet predstavuje celkový objem záväzku. Mal za to, že je potrebné rozlišovať pojmy splatnosť poistného ako celku a splatnosť jednotlivých splátok predstavujúcich len spôsob platenia poistného. Uložil súdu prvej inštancie, aby sa v novom rozhodnutí vysporiadal s pojmami splatnosť poistného ako celku a so splatnosťou jednotlivých splátok predstavujúcich spôsob platenia poistného, a v nadväznosti na to, či sa žalovaný dostal do omeškania s platením poistného tým, že bol v omeškaní s platením dohodnutej splátky poistného.

2. Po zrušení a vrátení veci súd prvej inštancie opätovne vec prejednal, vo veci nariadil pojednávanie a rozhodol v poradí druhým (odvolaním napadnutým) rozsudkom tak, že uložil žalovanému povinnosť

zaplatiť žalobcovi sumu 28 652,66 Eur spolu s v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok I.), a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovanému (výrok II.).

3. Po skutkovej stránke súd prvej inštancie zistil, že dňa 10.10.2018 došlo k dopravnej nehode, ktorú zaviniel podľa výsledkov šetrenia žalovaný. Medzi žalobcom a žalovaným v čase škodovej udalosti existoval poisťný vzťah na základe zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 12.03.2012 s účinnosťou od 15.03.2012. Zmluvné strany si dohodli ročné poisťné obdobie, ktoré sa malo platiť v štvrtročných splátkach ku dňu 15.03., 15.06., 15.09. a 15.12. toho - ktorého kalendárneho roka. Poškodený z dopravnej nehody B. F. si uplatnil z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla žalovaného náhradu škody za poškodený motocykel v sume 11.038,62 Eur a z titulu bolestného sumu 30.484,12 Eur. Žalobca takýto nárok poskytol poškodenému v zmysle platobných príkazov, pričom prvý bol vystavený dňa 20.06.2019 a všetky ostatné boli vydané po tomto dátume. Súd prvej inštancie tiež zistil, že Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. si uplatnila u žalobcu postupne nároky na úhradu nákladov vynaložených za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, ktoré žalobca následne uhradil. Išlo o sumy 63 056,94 Eur, 21 603,89 Eur, 13 326,85 Eur a 3 752,91 Eur. Z týchto nákladov si žalobca v tomto konaní uplatnil 20 % z poskytnutého poisťného plnenia.

4. Súd prvej inštancie ďalej z vykonaného dokazovania výpisom z inkasného účtu poisťnej zmluvy uzatvorenej medzi sporovými stranami mal ďalej za preukázané, že začiatok poistenia teda nastal dňom 15. 03. 2012, pričom žalovaný bol v omeškaní so zaplatením poisťného aj za predchádzajúce obdobia: za obdobie od 15. 03. 2016 do 14. 06. 2016 bola splátka poisťného splatná dňa 15. 03. 2016, táto bola zaplatená až dňa 25. 04. 2016, splátka za obdobie od 15. 06. 2016 do 14. 09. 2016 splatná dňa 15. 06. 2016 bola zaplatená až dňa 23. 08. 2016, splátka za obdobie od 15. 09. 2016 do 14. 12. 2016, ktorá mala byť zaplatená dňa 15. 09. 2016 bola zaplatená až dňa 21. 11. 2016, splátka za obdobie od 15. 12. 2016 do 14. 03. 2017 mala byť zaplatená do 15. 12. 2016 a bola zaplatená až 24. 01. 2017. Následné obdobie, a to od 15. 03. 2017 do 14. 06. 2017, kedy splátka mala byť zaplatená do 15. 03. 2017 bola zaplatená až 10. 05. 2017, resp. doplatok až 19. 07. 2017. Splátka za obdobie od 15. 06. 2017 do 14. 09. 2017 splatná do 15. 06. 2017 bola zaplatená až 19. 07. 2017, resp. 11. 08. 2017. Splátka za obdobie od 15. 09. 2017 do 14. 12. 2017 mala byť zaplatená do 15. 09. 2017 a táto bola zaplatená 11. 08. 2017, resp. doplatená až dňa 20. 11. 2017. Splátka za obdobie od 15. 12. 2017 do 14. 03. 2018 mala byť zaplatená do 15. 12. 2017, pričom bola zaplatená až dňa 29. 12. 2017. Z uvedeného súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že žalovaný bol v omeškaní za obdobie od 15. 03. 2016 do 14. 03. 2018 s omeškaním každej štvrtročnej splátky ročného poisťného, a to aj s poslednou splátkou ročného poisťného.

Následne zistil, že splátka za obdobie od 15. 03. 2018 do 14. 06. 2018 splatná do 15. 03. 2018 bola zaplatená až dňa 11. 04. 2018, splátka za obdobie od 15. 06. 2018 do 14. 09. 2018, ktorá bola splatná dňa 15. 06. 2018 bola zaplatená až dňa 10. 09. 2018 a splátka za obdobie od 15. 09. 2018 do 14. 12. 2018, ktorá bola splatná do 15. 09. 2018 bola zaplatená až dňa 11. 10. 2018, teda jeden deň po dopravnej nehode. Splátka za obdobie od 15. 12. 2018 do 14. 03. 2019 bola zaplatená načas dňa 06. 12. 2018. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie subsumoval pod ust. § 12 ods. 1 písm. f) zák. č. 381/2001 Z. z. citovať presné znenie zákona v znení účinnom do 31.07.2024 (ďalej aj „zákon o PZP“), § 12 ods. 3, § 12 ods. 4 predmetného zákona, ako aj pod § 796 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Nárok žalobcu považoval za dôvodný. Námienu premlčania vznesenú žalovaným považoval za nedôvodnú, nakoľko žaloba bola podaná v rámci premlčacej lehoty.

5. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že splatnosť ročného poisťného ako celku nastala až dňom splatnosti poslednej splátky poisťného, t. j. dňa 15.12., súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný na základe takéhoto právneho výkladu bol rovnako v omeškaní so zaplatením ročného poisťného ako celku. Uvedené vyplynulo aj z toho, že jednak za obdobie od 15.12.2016 do 14.03.2017, kde splatnosť nastala dňa 15.12.2016, bola táto splátka zaplatená dňa 24.01.2017. Uvedená situácia sa zopakovala nasledujúci poisťný rok, kedy v období od 15.12.2017 do 14.03.2018 mala byť zaplatená splátka do 15.12.2017, táto bola zaplatená však až dňa 29.12.2017. Celé nasledujúce obdobie roku 2018 až do zaplatenia poslednej splátky, ktorá sa mala zaplatiť do 15.12.2018, bol žalovaný v omeškaní so splatnosťou ročného poisťného ako celku, vrátane dňa 10.10.2018, kedy sa stala dopravná nehoda. Uzavrel, že už len z týchto dôvodov žalovaný v spore nemohol byť úspešný.

6. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia tiež uviedol, že poisťná zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú od 15.03.2012 do budúcnosti. V zmluve je definované poisťné obdobie, ktorým je poisťný rok,

ktorého začiatok je definovaný akýmkoľvek dátumom počas roka odkedy začína platiť poisťná zmluva a dochádza k poisťnému krytiu, v danom prípade od 15.03.2012 do 15.03.2013, a potom v zmysle dohody na ďalšie roky.

Zmluvné strany poisťnej zmluvy si zároveň dohodli spôsob úhrady ročného poisťného v štyroch štvrtročných splátkach. Plnenie dlhu v splátkach je podľa súdu prvej inštancie v podstate plnením po častiach s tým rozdielom, že výška a splatnosť jednotlivých splátok je vopred určená. Vyslovil, že pri plnení v splátkach ide o dvojitú dobu splatnosti. Jednak je stanovená doba plnenia jednotlivých splátok a zároveň aj doba splatnosti celej pohľadávky, ktorá je určená poslednou splátkou. Z uvedeného potom vyplýva, že záväzok zaniká postupne tak, ako sa jednotlivé splátky plnia v lehotách dohodnutých a omeškaním dlžníka sa potom posudzuje pri každej splátke zvlášť.

7. Súd prvej inštancie uzavrel, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v omeškaní s platením poisťného jednotlivých splátok, pričom pre posúdenie v tomto konaní bolo rozhodujúce posúdenie splátky, ktorá bola splatná k 15.09.2018 a bola zaplatená až dňa 11.10.2018. Tento záver vyplýva aj z § 796 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak poisťné sa uhradza v splátkach je treba uvažovať nad tým, že úhrada takýto splátok znamená platenie ročného poisťného, ktoré je zavŕšené úhradou poslednej splátky tak, že poisťné obdobie za poisťný rok je v celosti zaplatené. Keďže zákonodarca v ustanovení § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP používa pojem platenie poisťného a omeškanie s platením poisťného, nie je možné tento pojem stotožniť s pojmom zaplatenie poisťného. Nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané omeškanie žalovaného s platením jednotlivých splátok žalobe preto súd prvej inštancie vyhovel.

8. Zároveň v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne, omeškanie nastalo 16. dňom po doručení výzvy na dobrovoľné zaplatenie žalovanej sumy.

9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 CSP tak, že priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania z dôvodu, že bol v konaní plne úspešný.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný s poukazom na § 365 ods. 1 písmena b), d), e), f), g) a h) zákona č. 160/2025 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). V odvolaní namietol, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil vznesenú námietku premlčania, keďže žalobný návrh bol prijatý súdom dňa 21. 06. 2022, pričom platobný príkaz na úhradu bol vystavený dňa 20. 06. 2019. Podľa jeho názoru tak v zmysle § 12 ods. 4 zákona o PZP bol nárok žalobcu premlčaný. Vytkol ďalej súdu prvej inštancie, že sa neriadil právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení. Poukázal v tomto smere na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj iných súdov. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na izolovanom a formalistickom výklade § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP. Mal za to, že žalobca nárok na náhradu poisťného plnenia podľa uvedeného ustanovenia nikdy nemal. Z poisťnej zmluvy totižto vyplynulo, že medzi zmluvnými stranami bolo dohodnuté ročné poisťné plnenie s dojednaným spôsobom platenia formou štvrtročných splátok. Poisťné teda v danom prípade predstavovalo výšku zodpovedajúcu dojednanému ročnému poisťnému. Dohodnuté štvrtročné splátky ročného poisťného boli celkom nepochybne len dohodou dodávateľa so spotrebiteľom v spotrebiteľskej poisťnej zmluve o spôsobe platenia ročného poisťného a zároveň zákonom predvídanou dohodou v zmysle § 796 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ročné poisťné ako celok tak bolo splatné až splatnosťou štvrtej splátky dňa 15. 12. príslušného roka, teda v tretej štvrtine poisťného obdobia. Argumentácia súdu prvej inštancie o rozdielnosti pojmov platiť poisťné a zaplatiť poisťné uvedené v rozsudku, predstavuje absolútne bezpredmetný a formalistický výklad zákonného znenia. Ustanovenie § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP viaže vznik regresného nároku poisťovateľa výlučne a len na omeškanie s platením poisťného ako celku za dané poisťné obdobie a nie jeho splátky, prípadne dohodnutej medzi zmluvnými stranami. Nevyhnutné je uvedené zákonné znenie vykladať aj s poukazom na spotrebiteľský charakter poisťnej zmluvy. Žalovaný v odvolaní napadol tiež kontraproduktívne a nezrozumiteľné závery súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, podľa ktorých súd na jednej strane uviedol, že ročné poisťné ako celok je splatné až štvrtou splátkou a bolo zaplatené načas (bod 35. a 44. rozsudku) a na druhej strane uzavrel, že žalovaný bol v omeškaní s platením poisťného v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP už nezaplacením tretej splátky v zmysle dojednaného spôsobu platenia. Z obsahu dokazovania nevyplývalo, že by žalobca v dôsledku neuhradenia splátok žalovaným predčasne zosplatnil poisťné, respektíve pristúpil k ukončeniu poisťnej zmluvy. Namietol právny názor súdu prvej inštancie, podľa

ktorého žalovaný bol s platením ročného poistného v omeškaní v čase dopravnej nehody, pretože pre vec podstatnou bola skutočnosť, či žalovaný bol v omeškaní s platením ročného poistného v danom poistnom období a za dané poistné obdobie, v ktorom došlo k dopravnej nehode a nie za predchádzajúce poistné obdobia.

Žalovaný sa neuspokojil s postupom súdu aj z toho dôvodu, že sa v rozhodnutí opomenul vysporiadať s jeho argumentáciou žalovaného uvedenou vo vyjadrení zo dňa 17. 11. 2022 a 29. 09. 2023, ako aj s jeho výpoveďou, a to najmä v nadväznosti na posúdenie neprimeranosti uplatnenej regresnej náhrady vo vzťahu k jeho osobe. K námietke neprimeranosti požadovanej náhrady súd prvej inštancie nezaujal žiadne stanovisko. Posúdenie primeranosti regresnej náhrady odôvodnil tým, že žalovaný v tomto smere nič netvrdil ani nepreukazoval. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil, prípadne zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne.

11. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasil s názorom žalovaného o tom, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný. Súd prvej inštancie túto právnu otázku posúdil korektne. Poukázal tiež na ust. § 1 a 8 zák. č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid 19 v justícii, podľa ktorého k premlčaniu mohlo dôjsť najskôr až 06. 09. 2022. Argumentáciu žalovaného považoval za nesprávnu, smerujúcu k popretiu jeho povinnosti platiť poistné riadne a včas, tak ako bolo dojednané v zmluve v jednotlivých štvrtročných splátkach poistného. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku z hľadiska jeho primeranosti, žalobca ju stanovil tak, aby nepresiahol úhrn poistného plnenia, ktoré poskytol poškodenému. Postupoval v zmysle § 12 ods. 3 zákona o PZP. Zároveň poukázal na judikatúru súdov, podľa ktorej súd nie je oprávnený znížiť výšku žalobcom uplatneného nároku v zmysle zbierkového rozhodnutia R 64/2020. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

12. Žalovaný v replike zopakoval svoje podstatné odvolacie námietky a právne závery, pričom vo vzťahu k judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predloženej žalobcom v odvolacom konaní poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III ÚS 90/2021 zo dňa 30. 11. 2021, ktoré reagovalo práve na žalobcom predkladanú judikatúru.

13. Žalobca v duplike zotrval na svojej argumentácii v spore. Poprel tvrdenie žalovaného o tom, že by bol judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnený pod R 64/2020 popretý nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd naďalej stabilne v týchto veciach rozhoduje, a nasvedčujú tomu aj ďalšie rozhodnutia, ktoré konkretizoval.

14. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v zmysle § 34 CSP prejednal odvolanie žalovaného viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a 380 CSP, nariadil vo veci pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP, na ktorom v zmysle § 384 ods. 1 a 2 CSP zopakoval dokazovanie a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol.

15. Strany sporu na pojednávaní pred odvolacím súdom v podstate zopakovali svoju argumentáciu v spore.

16. Odvolací súd pri rozhodnutí vychádzal zo skutkových záverov súdu prvej inštancie, podľa ktorých dňa 10.10.2018 došlo k dopravnej nehode, ktorú zaviniť podľa šetrenia žalovaný. Žalovaný mal uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu prevádzkou motorového vozidla u žalobcu na základe zmluvy zo dňa 12.03.2012, účinné od 15.03.2012 (ďalej len „zmluva“). Poistné obdobie bolo dohodnuté ako ročné, so začiatkom vždy k 15.03. kalendárneho roka. Podľa zmluvy sa poistné malo platiť v štyroch štvrtročných splátkach k 15.03., 15.06., 15.09. a 15.12. Odvolací súd tiež vychádzal zo zistenia, že žalobca poskytol z dopravnej nehody viaceré plnenia, a to 11 038,62 Eur, 30 484,12 Eur, 63 056,94 Eur, 21 603,89 Eur, 13 326,85 Eur, 3 752,91 Eur. Žalovaný v čase dopravnej nehody nemal zaplatenú tretiu splátku v rámci ročného poistného obdobia splatnú dňa 15.09.2018. Táto splátka bola zaplatená deň po dopravnej nehode, dňa 11.10.2018. Posledná splátka v danom ročnom poistnom období, splatná dňa 15.12.2018 bola žalovaným zaplatená včas, dňa 06.12.2018.

17. Ťažiskovým predmetom odvolacích námietok žalovaného bolo nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie v otázke vzniku nároku žalobcu na náhradu poistného plnenia podľa § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP. Odvolací súd v intenciách odvolacích námietok po vykonanom (zopakovanom) dokazovaní na pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie bolo podané dôvodne.

18. Súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnej interpretácie ustanovenia § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP, keď napadnuté rozhodnutie založil na dvoch právnych záveroch:

1/ Ak splatnosť celého ročného poistného nastala poslednou splátkou, žalovaný bol v omeškaní s platením poistného ako celku, pretože žalovaný nezaplatil včas poslednú splátku poistného splatnú za predchádzajúce obdobia – 15.12.2016 a 15.12.2017. Celé nasledujúce obdobie tak bol žalovaný v omeškaní, vrátane dňa, kedy došlo k dopravnej nehode.

2/ Úhrada splátok znamená platenie ročného poistného, ktoré je zavŕšené úhradou poslednej splátky. Keďže zákonodarca v § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP používa pojem platenie poistného a omeškanie s platením poistného, nie je tento pojem možné stotožniť s pojmom „zaplatenie poistného“. Inak povedané, omeškanie platenia splátok spôsobuje nárok žalobcu na náhradu poistného plnenia.

19. Pre posúdenie nároku žalobcu na náhradu poistného plnenia podľa § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP tak bolo potrebné v spore ustáliť, či žalovaný bol v čase dopravnej nehody (poistnej udalosti) v omeškaní s platením poistného.

20. Platenie poistného možno dojednať buď formou jednorazového poistného, ktoré bude zaplatené naraz alebo formou bežného poistného za určité časové obdobia s dohodnutým trvaním, ktoré sa nazývajú poistné obdobia. Splatnosť poistného je v prípade bežného poistného spravidla prvý deň poistného obdobia, pričom dohodou zmluvných strán sa možno od zákonom určených pravidiel odchýliť (§ 796 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Suma poistného má z generálneho pohľadu charakter dlhu a zmluvné strany si môžu dohodnúť jeho splácanie aj v splátkach. Dohoda o splátkach je vo všeobecnosti prípustná pri vzniku záväzkového vzťahu alebo kedykoľvek počas jeho trvania. Pri plnení v splátkach je dlh, ktorého výška je vopred určená, rozdelený na viac čiastkových plnení, ktorých súčet predstavuje celkový objem záväzku. Určité obmedzenia pritom vyplývajú z povahy predmetu plnenia, pretože splátky sú uskutočniteľné iba v prípade plnenia deliteľného.

21. Vo vzťahu k prvému záveru súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že strany sporu mali dojednané ročné poistné obdobie, ktorého počiatok bol určený vždy k 15.03. kalendárneho roka a končilo 14.03. nasledujúceho kalendárneho roka. Poistné sa platilo vopred, v štyroch štvrtročných splátkach. Zánikom ročného poistného obdobia ku dňu 14.03. kalendárneho roka, stráca význam pre aplikáciu § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP posúdenie, či v zaniknutom poistnom období bol žalovaný v omeškaní s platením poistného, pokiaľ v danom období nedošlo k vzniku poistnej udalosti, a ani k ukončeniu zmluvného vzťahu, nakoľko od 15.03. v každom kalendárnom roku vzniklo nové ročné poistné obdobie, v ktorom vznikol aktuálny záväzok pre zmluvné strany, a to pre žalobcu záväzok poskytovať poistné krytie v poistnom roku a pre žalovaného platiť vopred poistné, za konkrétne poistné obdobie (od 16. 03. kalendárneho roka do 14. 03. nasledujúceho kalendárneho roka).

22. Účel § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP tak vyžaduje skúmať, či žalovaný si splnil svoju povinnosť platiť poistné v poistnom období, v ktorom je žalobca, ako jeho zmluvný partner, povinný poskytovať mu poistné krytie. Nie je potom možné dať za pravdu súdu prvej inštancie, podľa ktorého je potrebné prihliadať aj na predchádzajúce omeškania v predchádzajúcich poistných obdobiach. Inak by to znamenalo, že keby aj žalovaný nebol v poistnom období, kedy došlo k poistnej udalosti, v omeškaní s platením poistného, vznikol by poisťovateľovi nárok na náhradu poistného plnenia len preto, že niekedy v minulosti nezaplatil poistné riadne a včas. Tým by strácal celkový zmluvný vzťah poistenia zodpovednosti za škodu pri prevádzke motorového vozidla svoj opodstatnený význam a rovnako by v prípade omeškania čo i len s platením jedného poistného strácalo pre poisteného význam, aby zotrval ďalej v zmluvnom vzťahu z dôvodu, že v minulosti bol v omeškaní, hoci si neskôr svoju povinnosť zo zmluvy splnil. Cieľom právnej úpravy bolo dosiahnuť, aby v prípade dopravných nehôd došlo k plnému odškodneniu poškodených osôb poisťovňou, a aby tieto často rozsiahle škody boli pre škodcu prostredníctvom platenia poistného uhraditeľné, a nie likvidačné. Je potrebné vychádzať z toho, že ak nastalo omeškanie poisteného s plnením jeho záväzku v určitom poistnom období a poisťovateľ sa nerozhodol ukončiť pre toto omeškanie s poisteným zmluvný vzťah, je poisťovateľ ochotný si ďalej plniť svoj záväzok vyplývajúci z poistenia zodpovednosti za škodu pri prevádzke motorového vozidla. Aj touto optikou potom nie je možné prihliadať na „minulé“ porušenia záväzku poisteného z predchádzajúcich poistných období.

23. Je preto podľa odvolacieho súdu rozhodujúce, či žalovaný bol v omeškaní s platením poistného za poistné obdobie, v ktorom došlo k dopravnej nehode. To zodpovedá práve zmluvnému dojednaniu sporových strán, ktoré si dojednali ročné poistné obdobie, v rámci ktorého mal žalovaný platiť ročné poistné (rozdelené na viac čiastkových plnení). Vyplýva to aj zo znenia § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP, ktorý vyžaduje, aby v čase dopravnej nehody bol v omeškaní žalovaný s platením poistného. Pre posúdenie veci tak bolo irelevantné skúmať, či žalovaný bol v omeškaní s platením poistného za predchádzajúce poistné obdobia.

24. Vo vzťahu k druhému právnomu záveru súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že je nevyhnutné dôsledne rozlišovať splatnosť dlhu ako celku a splatnosť jednotlivých splátok, predstavujúcich len spôsob platenia poisteného. Pokiaľ dlžník počas trvania záväzku nestratí výhodu splátok (ak bola dojednaná napríklad v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka), nastáva splatnosť celého dlhu súčasne so splatnosťou poslednej splátky (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoCsp/20/2021 zo dňa 15.12.2021). Platí, že neoddeliteľnou súčasťou každej dohody o plnení v splátkach je zároveň aj dohoda o posune splatnosti dohodnutého plnenia. Ak si zmluvné strany dohodli platenie poistného v štvrtročných splátkach, právnym dôsledkom uzavretia takejto dohody je vždy aj dohoda o posune splatnosti platenia poistného, keďže k jej obsahu neoddeliteľne patrí. Bez toho, aby to muselo byť v dohode expressis verbis uvedené (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/7/2008 zo dňa 10.12.2008).

25. V nadväznosti na uvedený výklad súd prvej inštancie nesprávne vychádzal z domnelého výkladu pojmu „omeškanie s platením poistného“ definovaného v právnej norme, ktoré dal do porovnania s pojmom „zaplatenie“ poistného. Tento rozdiel v pojmosloví nemá pre rozhodnutie podstatný význam. Za významné je podľa názoru odvolacieho súdu posúdenie, že ustanovenie § 12 od. 1 písm. f) zákona o PZP upravuje podmienku, že poistený (žalovaný) musí byť v omeškaní s platením poistného. Poistné v zmysle predmetného zákonného znenia však predstavuje celkovú výšku dohodnutého poistného v rámci konkrétneho poistného obdobia. Len v prípade, ak v čase poistnej udalosti nebolo zaplatené poistné (ako celok), možno potom uvažovať o vzniku nároku poisťovateľa na náhradu poistného plnenia. Pokiaľ by zákonodarca chcel postihovať poisteného povinnosťou nahradiť poistné plnenie aj za to, že nezaplatil splátku, zjavne by upravil znenie predmetnej právnej normy inak, napríklad v znení „platenie poistného alebo jeho časti“. Takáto právna úprava v čase, kedy sa na daný spor aplikuje, však absentuje. Preto je potrebné viazať povinnosť poskytnúť náhradu poistného plnenia v prospech poisťovateľa len na prípady, keď v čase poistnej udalosti nemal poistený zaplatené riadne a včas dohodnuté celkové poistné. To v prípade dohody o splátkach bude splatné so splatnosťou poslednej splátky. Tiež je si potrebné uvedomiť, že vzťah medzi poskytovateľom poistenia a poisteným je v danom prípade spotrebiteľským právnym vzťahom. Ak by sa aj pripustilo, že ustanovenie § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP umožňuje rôzny výklad, je v spotrebiteľskom právnom vzťahu potrebné poskytnúť výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

26. Pokiaľ žalobca namietal, že takýto výklad v podstate znamená, že poistený nemusí zaplatiť ani jednu dohodnutú splátku a postačuje mu zaplatiť až splátku poslednú, považuje tento výklad odvolací súd za správny. K tomu však dodáva, že je na zmluvných stranách, aké následky si zmluvne upraví v prípade omeškania s platením splátok. V zmysle § 565 Občianskeho zákonníka si môžu dohodnúť stratu výhody splátok a v prípade jej vyvolania poisťovateľ má možnosť dosiahnuť predčasnú splatnosť poistného. V tom prípade mu môže vzniknúť nárok na poskytnutie náhrady poistného plnenia ešte pred tým, ako bola pôvodne dohodnutá celková splatnosť poistného. Obdobne si môžu pre tento prípad dohodnúť možnosť jednostranného ukončenia zmluvného vzťahu. Je potrebné rozlišovať právne následky nezaplatenia poistného ako celku a právne následky nezaplatenia splátok poistného. Kým nezaplatenie poistného ako celku je spojené so zákonným následkom podľa § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP, nezaplatenie jednotlivých splátok môže vyvolať pre poisteného následok straty výhody splátok, ak bol zmluvne dohodnutý.

27. V predmetnej veci žalovaný v čase dopravnej nehody dňa 10.10.2018 bol v omeškaní so zaplatením 3. splátky v rámci poistného obdobia splatnej dňa 15.09.2018. Ako vyplynulo z dokazovania, túto zaplatil nasledujúci deň 11.10.2018. Zároveň, poslednú splátku v danom poistnom období, kedy nastala splatnosť celého poistného k 15.12.2018, zaplatil včas dňa 06.12.2018. V čase poistnej udalosti, keďže ešte nenastala splatnosť celého poistného za dané poistné obdobie, tak nebol žalovaný v omeškaní s platením poistného ako celku. Z dokazovania iná skutočnosť nevyplývala. Nebolo zistené, že splatnosť

poistného nastala skôr, napríklad stratou výhody splátok žalovaného. Na základe toho odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP nevznikol nárok na náhradu poistného plnenia a rozhodnutie súdu prvej inštancie založené na nesprávnom právnom posúdení zmenil a žalobu zamietol.

28. Okrajovo odvolací súd dodáva, že žalobca si bol v predmetnej veci vedomý opakovaného omeškania žalovaného s platením poistného (za predchádzajúce obdobia) ako aj jednotlivých splátok. Napriek tomu však v zmluvnom vzťahu zotrval a toleroval stav, že splátky mu boli hradené, aj keď s omeškaním. Na jednej strane bol ochotný prijímať plnenia od žalovaného a na strane druhej od neho požadoval, aby sa podieľal na úhrade poistného plnenia, ak nastala poistná udalosť.

29. Z dôvodu uvedeného právneho posúdenia veci sa odvolací súd ďalej nezaoberal námietkou žalovaného týkajúcou sa nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku, pretože tieto nedostatky boli napravené odvolacím súdom. Rovnako sa nezaoberal námietkou nesprávneho právneho posúdenia otázky premlčania uplatneného nároku, pretože výsledok posúdenia odvolacím súdom bol založený na závere, že žalobcovi vôbec nevzniklo právo domáhať sa náhrady poistného plnenia. V tomto kontexte bolo nadbytočné zaoberať sa právnym záverom súdu prvej inštancie o primeranosti regresnej náhrady žalobcu voči žalovanému.

30. Odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2 zmenil aj výrok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Keďže žalovaný bol v spore úspešný v celom rozsahu, ak odvolací súd žalobu zamietol, priznal podľa § 255 ods. 1 CSP žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalobca povinný zaplatiť žalovanému v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške trov konania (§ 262 ods. 2 CSP).

31. Obdobne odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania pred odvolacím súdom, nakoľko žalovaný podal odvolanie dôvodne, keďže dosiahol zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, teda bol v celom rozsahu úspešným aj v odvolacom konaní.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolateľ, ktorý je fyzickou osobou a v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôže využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, sa môže so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátiť na Centrum právnej pomoci podľa podmienok upravených v zákone č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi).